

ЕАЭО-дағы электрондық ресімдеу мен аудит жүргізу әлеуетінің даму мәселелері

Кедендік операциялар кеден органдарының, декларанттардың және өзге де мүдделі тұлғалардың ақпараттық жүйелері мен ақпараттық-коммуникациялық технологиялары, сондай-ақ ақпараттық өзара іс-қимыл шеңберінде Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің мемлекеттік органдарының (ұйымдарының) ақпараттық жүйелері пайдаланыла отырып жасалуы мүмкін.

2. Кедендік операцияларды жасау кезінде пайдаланылатын ақпараттық жүйелерді, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды және ақпаратты қорғау құралдарын әзірлеу, жасау және дамыту, енгізу, пайдалану, қолдап отыру, жаңғырту Қазақстан Республикасының ақпараттандыру туралы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

3. Кеден органдары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес кеден органдары әзірлейтін, шығаратын және (немесе) сатып алатын ақпараттық жүйелер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолданады.

4. Кеден органдарының ақпараттық жүйелерінде қамтылған ақпаратқа тұлғалардың қол жеткізу, оны алу және пайдалану тәртібін, сондай-ақ мұндай ақпараттың құрамын және оны беру тәртібін уәкілетті орган бекітеді.

Кеден органдарының ақпараттық ресурстары

1. Кеден органдарының ақпараттық ресурстарын қалыптастыру мақсатында кеден органдары Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік шекарасы арқылы өткізілетін тауарлар және оларды өткізетін тұлғалар туралы мәліметтерді жинауды және өңдеуді жүргізеді.

2. Кеден органдарының ақпараттық ресурстары кедендік операцияларды жасау кезінде ұсынылатын құжаттар мен мәліметтер базасында қалыптастырылады және оларға қолжетімділік шектеулі болады.

Кеден органдарының ақпараттық ресурстарын қалыптастыру және оларға қол жеткізу тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленеді.

3. Еуразиялық экономикалық одақтың және (немесе) Қазақстан Республикасының кеден заңнамасы туралы ақпаратты қамтитын кеден органдарының ақпараттық ресурстары ашық және жалпыға қолжетімді болып табылады.

Кеден органдарының жалпыға қолжетімді ақпараттық ресурстары уәкілетті органның интернет-ресурсында және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақтың ресми сайтында орналастырылады.

4. Қолжетімділігі шектеулі және кеден органдарының иелігіндегі, кеден органдарының ақпараттық ресурстарында қамтылған ақпаратты тұлғалардың алу және пайдалану тәртібін, сондай-ақ мұндай ақпараттың құрамы мен оны беру тәртібін уәкілетті орган бекітеді.

Ақпаратты және ақпараттық процестерге және ақпараттандыруға қатысатын тұлғалардың құқықтарын қорғау

1. Ақпаратты қорғау, кеден органдары пайдаланатын ақпараттық жүйелердегі ақпаратты қорғау құралдарын қолдану және кеден органдары пайдаланатын ақпараттық ресурстардағы және ақпараттық жүйелердегі ақпаратты қорғау деңгейін бағалау Қазақстан Республикасының ақпараттандыру туралы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

2. Осы Кодекске сәйкес кеден органдары пайдаланатын ақпараттық жүйелерге ақпарат ұсынатын тұлғалардың құқықтарын қорғау Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Кеден органдарының Еуразиялық экономикалық одақтың шеңберінде Еуразиялық экономикалық одаққа мүше басқа мемлекеттердің кеден органдарымен өзара іс-қимылы

1. Кеден органдары өздеріне жүктелген міндеттерді орындау және функцияларды жүзеге асыру мақсатында осы Кодекске, Одақ туралы [шартқа](#), Еуразиялық экономикалық одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарға және (немесе) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің басқа кеден органдарымен, сондай-ақ Қазақстан Республикасының және Еуразиялық экономикалық одаққа мүше басқа мемлекеттердің мемлекеттік органдарымен, өзге де органдарымен және ұйымдарымен және Комиссиямен өзара іс-қимыл жасайды.

2. Кеден органдарының Еуразиялық экономикалық одаққа мүше басқа мемлекеттердің кеден органдарымен өзара іс-қимылы:

1) Еуразиялық экономикалық одақтың жалпы процестері шеңберінде Одақ туралы [шартқа](#) сәйкес іске асырылатын ақпарат алмасу;

2) осы Кодекстің [444-бабына](#) сәйкес тұрақты негізде электрондық нысанда, сондай-ақ осы Кодексте және (немесе) Еуразиялық экономикалық одақ шеңберіндегі халықаралық шарттарда белгіленген өзге де жағдайларда ақпарат алмасу;

3) құжаттардың және (немесе) мәліметтердің көшірмелерін ұсыну туралы сұрау салуларды орындау;

4) Еуразиялық экономикалық одаққа мүше бір мемлекеттің кеден органының Еуразиялық экономикалық одаққа мүше басқа мемлекеттің кеден органына ақпарат жіберуі;

5) өзара әкімшілік көмекті жүзеге асыру;

6) есепке алу аспаптары орнатылған орындарда құбыржол көлігімен немесе электр беру желілері арқылы өткізілетін тауарларға қатысты кедендік бақылауды жүргізу кезінде қатысу;

7) өзге де тәсілмен өзара іс-қимыл арқылы жүзеге асырылады.

3. Кедендік реттеу саласында Еуразиялық экономикалық одақ шеңберіндегі жалпы процестер осы Кодекстің ережелерінің сақталуын қамтамасыз ету, оның ішінде кедендік транзиттің кедендік рәсіміне сәйкес Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағы арқылы өткізілетін тауарларға,

халықаралық тасымалдың уақытша әкелінген көлік құралдарына, жеке пайдалану үшін уақытша әкелінген көлік құралдарына қатысты кедендік бақылауды қамтамасыз ету, сондай-ақ тауарлардың Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағынан іс жүзінде әкетілуін растау мақсатында айқындалады.

4. Комиссия өз өкілеттіктерін жүзеге асыру үшін кеден органдарынан Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің заңнамасына сәйкес мемлекеттік құпияға (мемлекеттік құпияларға) немесе таратылуы шектеулі мәліметтерге жатқызылған мәліметтерді қамтымайтын ақпаратты электрондық нысанда сұратуға және алуға құқылы.

Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдары арасында тұрақты негізде ақпарат алмасу

1. Кеден органдары Еуразиялық экономикалық одаққа мүше басқа мемлекеттердің кеден органдарымен тұрақты негізде осы Кодекстің 83-бабының 4-тармағында және 360-баптың 4-тармағының екінші бөлігінде көрсетілген тауарларға арналған декларациялардан, кедендік құжаттардан, тауарларды сыныптау туралы алдын ала шешімдерден алынатын мәліметтермен, оның ішінде Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдарының ақпараттық ресурстарында қамтылатын және мемлекеттік құпияны (мемлекеттік құпияларды) құрайтын мәліметтерге жатпайтын, мұндай кедендік құжаттардағы мәліметтерді өзгертетін (толықтыратын) мәліметтермен алмасады.

Тұрақты негізде ақпарат алмасу үшін мәліметтер Еуразиялық экономикалық одақтың Кеден кодексіне № 2 қосымшаға сәйкес тізбе бойынша айқындалады.

2. Тұрақты негізде ақпарат алмасу мұндай ақпарат алмасуды жүзеге асыратын Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдары, алмасу үшін мәліметтердің құрылымы және форматы, осындай алмасу регламенті, мерзімдері және тәсілдері айқындалатын техникалық шарттарға сәйкес электрондық нысанда жүзеге асырылады.

Тұрақты негізде электрондық нысанда ақпарат алмасудың техникалық шарттарын Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдары айқындайды.

Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдары тұрақты негізде ақпаратты дайындауға, беруге және алуға жауапты Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдарының лауазымды адамдары туралы бір-біріне ресми түрде хабарлайды.

Кеден органдарының Еуразиялық экономикалық одаққа мүше басқа мемлекеттердің кеден органдарына құжаттардың және (немесе) мәліметтердің көшірмелерін ұсыну туралы сұрау салуларды жіберу және Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдарынан алынған осындай сұрау салуларды орындау тәртібі

1. Кеден органдарына жүктелген міндеттерді орындау мақсатында Еуразиялық экономикалық одаққа мүше бір мемлекеттің кеден органы Еуразиялық экономикалық одаққа мүше басқа мемлекеттердің кеден органдарының сұрау салулары негізінде оларға өзінде бар немесе осы баптың 7-тармағына сәйкес алынған құжаттардың және (немесе) мәліметтердің көшірмелерін ұсынады.

2. Құжаттардың және (немесе) мәліметтердің көшірмелерін ұсыну туралы сұрау салуды (бұдан әрі осы бапта – сұрау салу) жіберу үшін мыналар:

1) ақпарат алмасу нәтижесінде алынған ақпаратты талдау кезінде тауарлар, халықаралық тасымалдың көлік құралдары және (немесе) тауарларға қатысты өкілеттіктері бар тұлғалар туралы мәліметтердің сәйкес келмеуін анықтау;

2) кеден органы сұрау салуды жіберу кезінде Еуразиялық экономикалық одақтың және (немесе) Қазақстан Республикасының кеден заңнамасының ықтимал бұзылуын куәландыратын ақпараттың болуы;

3) уәкілетті экономикалық операторлар тізіліміне енгізілуге үміткер заңды тұлғаның осы Кодекстің 532-бабы 1-тармағының [3\)](#), [5\)](#) және [6\) тармақшаларында](#) көзделген осындай тізілімге енгізілу шарттарын сақтауын тексеру негіз болып табылады.

3. Сұрау салу электрондық құжат немесе қағаз жеткізгіштегі құжат түрінде хатпен ресімделеді, оған сұрау салуды жіберетін кеден органының басшысы, ол уәкілеттік берген кеден органы басшысының орынбасары немесе оларды алмастыратын адамдар қол қояды.

4. Сұрау салуда:

1) сұрау салуды жіберетін Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің кеден органының және сұрау салу жіберілетін Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің кеден органының атауы;

2) Еуразиялық экономикалық одақтың Кеден кодексінің [371-бабына](#) сілтеме;

3) Еуразиялық экономикалық одақтың және (немесе) Қазақстан Республикасының кеден заңнамасының сақталуы тексерілетін ережелері көрсетіле отырып, өздеріне байланысты сұрау салу жіберіліп отырған мән-жайларды жазу;

4) Еуразиялық экономикалық одақтың Кеден кодексі 371-бабының [2-тармағына](#) сәйкес сұрау салуды жіберу үшін негіздер;

5) көшірмелері сұратылатын құжаттардың және (немесе) сұратылатын мәліметтердің тізбесі;

6) сұрау салуды жіберетін Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің кеден органының пікірінше сұрау салуды орындау үшін талап етілетін өзге де ақпарат қамтылуға тиіс.

5. Сұрау салудың мәтінінде сілтемелер бар құжаттардың және өздеріне байланысты сұрау салу жіберіліп отырған мән-жайларға қатысы бар өзге де құжаттардың көшірмелері сұрау салуға қоса берілуі мүмкін.

6. Сұрау салу, осы баптың 8 және 9-тармақтарында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, сұрау салу келіп түскен кеден органы тіркеген күннен бастап бір ай ішінде орындалады.

7. Егер кеден органында сұрау салынатын құжаттар және (немесе) мәліметтер болмаған жағдайда, онда ол Қазақстан Республикасының өзге мемлекеттік органдары мен ұйымдарынан Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сұрау салуды орындау үшін қажетті құжаттардың және (немесе) мәліметтердің көшірмелерін сұратады.

8. Сұрау салуды орындау кезінде кеден органы:

1) сұрау салуды жіберген Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің кеден органынан сұрау салуды орындау үшін қажетті қосымша ақпаратты сұратуға;

2) Қазақстан Республикасының өзге мемлекеттік органдары мен ұйымдарынан сұрау салуды орындау үшін қажетті құжаттардың және (немесе) мәліметтердің көшірмелерін алу қажет болған кезде осы баптың 6-тармағында көрсетілген сұрау салуды орындау мерзімін, сұрау салуды жіберген кеден органын осындай ұзартудың себептері туралы жазбаша хабардар ете отырып, бір айға ұзартуға құқылы.

9. Осы баптың 8-тармағының 1) тармақшасына сәйкес сұрау салуды жіберу кезінде сұрау салуды орындау мерзімі сұрау салу жіберілген күннен бастап тоқтатыла тұрады және сұратылған қосымша ақпарат келіп түскен күннен бастап қайта басталады.

10. Кеден органы мынадай жағдайларда:

1) сұрау салу осы баптың 4-тармағында көрсетілген талаптарға сәйкес келмесе;

2) осы баптың 8-тармағының 1) тармақшасына сәйкес сұратылған қосымша ақпарат мұндай сұрау салу жіберілген күннен бастап екі ай ішінде келіп түспесе;

3) сұрау салуды орындау Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігіне нұқсан келтіруі мүмкін болса, Қазақстан Республикасының заңнамасына немесе Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарына қайшы келсе;

4) сұрау салу келіп түскен кеден органына байланысты емес себептер бойынша сұрау салуды орындау мүмкін болмаса, сұрау салуды орындаудан бас тартады.

11. Кеден органы сұрау салуды жіберген Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің кеден органын сұрау салуды орындаудан бас тартудың себептері туралы хабардар етеді.

12. Осы бапқа сәйкес сұрау салуларды жіберуді және орындауды Комиссия айқындайтын Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдары жүзеге асырады.

Кеден органының Еуразиялық экономикалық одаққа мүше басқа мемлекеттің кеден органына ақпарат жіберуі

1. Кеден органы Еуразиялық экономикалық одаққа мүше басқа мемлекеттің кеден органына ақпаратты мынадай жағдайларда:

1) осы Кодекстің 534-бабы 1-тармағының 6) және 11) тармақшаларында көзделген уәкілетті экономикалық операторлар тізіліміне енгізу туралы куәліктің қолданысын тоқтата тұру үшін негіздер анықталса;

2) осы Кодекстің 358-бабының талаптары бұзыла отырып, халықаралық тасымалдың көлік құралдарын пайдалану фактілері анықталса;

3) осы Кодекске сәйкес Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің кеден органдарының өзара іс-қимылы көзделген өзге де жағдайларда, жібереді.

2. Осы баптың 1-тармағына сәйкес ақпаратты жіберу тәртібі мен мерзімін, сондай-ақ жіберілетін мәліметтердің құрамын және (немесе) жіберілетін құжаттарды Комиссия айқындайды.

3. Кеден органы Еуразиялық экономикалық одаққа мүше басқа мемлекеттің кеден органына ақпаратты өз бастамасымен мынадай жағдайларда:

1) ақпарат Еуразиялық экономикалық одақтың кеден заңнамасының және (немесе) кеден органына ақпарат жіберілетін Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің кедендік реттеу туралы заңнамасын бұзушылықтар не ықтимал бұзушылық тәуекелдері туралы куәландыруы мүмкін болса;

2) ақпарат жіберілетін кеден органы үшін аталған ақпарат қызығушылық тудырады деп пайымдауға негіздер болса, жіберуге құқылы.